

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-1247

10.12.2025

Fremtind Forsikring AS

Motorvogn

Skade på to ulike elektroniske bilkomponenter – én eller to egenandeler?

Det oppstod skade på styreenheten til girkassen i sikredes bil i desember 2024. Foretaket bekreftet dekning, og bilen ble reparert på verksted. I januar 2025 tok sikrede kontakt med foretaket på nytt og meldte om at NOxsensoren ikke fungerte. Foretaket dekket skaden, men anså defekten på NOxsensoren som et nytt skadetilfelle. Sikrede ble dermed belastet en ny egenandel for denne skaden. Sikrede var uenig i at skadene på de to elektroniske komponentene skulle regnes som to ulike skadetilfeller. Han anførte at skadene hadde oppstått kort tid etter hverandre, noe som tilsa at feilen på NOxsensoren var en følgeskade etter skaden på styreenheten til girkassen. Videre fremla han flere teorier om hvordan skadene kunne henge sammen. Bl.a. forklarte han at feilkalibrering etter reparasjonen av den første skaden kunne ha skadet NOxsensoren. Sikrede mente derfor at han skulle belastes kun én egenandel. Foretaket anførte at det ikke var dokumentert at det var årsakssammenheng mellom de to skadene, og fastholdt at sikrede måtte betale to egenandeler. Til støtte for sin vurdering viste foretaket til en uttalelse fra sin skadeinspektør, som forklarte at NOxsensoren satt på eksosrørt og ikke hadde noen funksjon mot girkassen. Ifølge skadeinspektøren var det ingen årsakssammenheng mellom de to skadene. Nemnda kom til at sikrede måtte belastes med to egenandeler, og viste til at det ikke var dokumentert noen sammenheng eller felles bakenforliggende årsak til skadene.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om at sikrede kun skal belastes med én egenandel.

Sikredes bil er forsikret med maskinskadedekning som har følgende vilkår:

2.1.1 Maskinskade

Maskinskade dekker tilfeldig og plutselig skade på:

- Motor og girkasse, og elektronisk styreenhet til disse.
- Drivverk
- Servopumpe/elektropumpe til styring
- Høyvoltsbatteri, bilens ladeenhet og ladekontakt, AC kompressor og PTC heater når de har funksjon mot høyvoltsbatteri
- AdBlue system

Videre sier vilkårene følgende om egenandelen:

- Egenandel trekkes fra erstatningsoppgjøret. Din avtalte egenandel finner du i forsikringsbeviset eller vilkåret.

Sikrede kontaktet foretaket pr. telefon i desember 2024 og opplyste at styreenheten til girkassen i bilen var ødelagt. Foretaket rekvirerte takstmann, som bekreftet at den elektriske styreenheten

for girkassen var defekt. Foretaket bekreftet dekning samme dag og bilen ble reparert på verksted. Sikrede kontaktet foretaket igjen i januar 2025 med melding om at NOx-sensoren – som måler mengden nitrogenoksider i eksosen – ikke fungerte:

Etter at jeg fikk bilen tilbake så begynte det å lyse motor lampe, gikk tilbake til verksted de sa at nox sensor er i ustand. Jeg vet ikke om dette henger med den forrige skaden eller om dette er ny skade.

Foretaket bekreftet dekning, men anså dette forholdet som en ny skadehendelse som det skulle trekkes ny egenandel for. Foretaket viste til følgende uttalelse fra intern skadeinspektør:

Her var det i første takst skift av styreenhet for girkassen, denne sitter under på selve girkassen og ble godkjent som en skade på selve girkassen. Så kommer det tillegg på en nox sensor som sitter på eksosrøret som ikke har noen funksjon mot girkassen. Så ja det er ikke noen form for sammenheng. Den kan ha røket tilfeldig eller at verkstedet har vært borti den ved rep avselve girkassen.

Sikrede bestred at han skulle belastes en ny egenandel for skaden på NOx-sensoren. Saken ble klaget inn for Finansklagenemnda den 4.2.25.

I klagen fremla sikrede ulike teorier om hvordan skadene på de to bilkomponentene kunne henge sammen:

Kommunikasjon mellom styreenheter: Girens styreenhet (TCU) kommuniserer med motorstyringsenheten (ECU). Feil i TCU kan påvirke motorens drivstofftilførsel og avgasssystem, inkludert NOx-sensoren.

Elektriske forstyrrelser: NOx-sensoren er følsom for spenningsvariasjoner. Feil i TCU eller feilkalibrering etter reparasjon kan ha skadet sensoren.

Programvare og kalibrering: Etter bytte av styreenhet må ECU ofte oppdateres. En feil i denne prosessen kan føre til at sensoren blir feilbelastet eller defekt.

Foretaket fremla deretter en ny uttalelse fra skadeinspektøren:

Da har jeg snakket med (verksted) og (verksted), begge (merke) verksteder. Og begge verkstedet sier at dette ikke kan ha noen sammenheng, da dette er 2 forskjellige kretser og denne har canbus system og da er også muligheten for slike skader ikke mulig sier de. Og (verksted) sier også at tcu kan påføre noe feil med drivstofftilførsel, og da er det litt rart at det ikke er noe feil med partikkelfilter og dens følere. Ingen av disse verkstedene hadde hatt dette problem noen gang, så jeg mener da at det ikke har sammenheng.

Sikrede anfører at skaden på girkassen og feilen ved NOx-sensoren må anses som ett og samme skadetilfelle, slik at han skal belastes kun én egenandel. Skadene oppstod kort tid etter hverandre, og feilen ved NOx-sensoren har mest sannsynlig oppstått som en følgefeil av girkassens styreenhet. Sikrede hevder å ha snakket med et bilverksted, som støtter hans syn på saken.

Forsikringsforetaket anfører at skaden på girkassen og feilen på NOx-sensoren må regnes som to ulike skadetilfeller, med én egenandel per skade. Foretakets skadeinspektør har uttalt at det ikke er årsakssammenheng mellom de to skadene. NOx-sensoren sitter på eksosrøret og har ingen sammenheng med girkassen. Det følger av forsikringsavtalens pkt. 4 at det skal trekkes én egenandel pr. forsikringstilfelle. Det er sikrede som har bevisbyrden for at det foreligger ett forsikringstilfelle, og dette er ikke tilstrekkelig dokumentert.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede skal belastes med én eller to egenandeler.

Sikredes forsikring angir at:

Egenandel trekkes fra erstatningsoppgjøret. Din avtalte egenandel finner du i forsikringsbeviset eller vilkåret.

Ifølge forsikringsbeviset er det avtalt en egenandel på kr 5 000 for sikredes toppkaskoforsikring.

Egenandelen trekkes fra i «erstatningsoppgjøret». Det er helt klart at det her foreligger to erstatningsoppgjør. I nemndspraksis er det imidlertid lagt til grunn at dette må likestilles med én egenandel per forsikringstilfelle.

Sikrede anfører at skade to er en følgeskade av skade én. Dersom det er årsakssammenheng mellom skadene, følger det av alminnelige forsikringsrettslige årsaksprinsipper at de må henføres til samme forsikringstilfelle.

Foretaket har fremlagt to uttalelser:

Her var det i første takst skift av styreenhet for girkassen, denne sitter under på selve girkassen og ble godkjent som en skade på selve girkassen. Så kommer det tillegg på en nox sensor som sitter på eksosrøret som ikke har noen funksjon mot girkassen. Så ja det er ikke noen form for sammenheng. Den kan ha røket tilfeldig eller at verkstedet har vært borti den ved rep avselve girkassen.

.....

Da har jeg snakket med (verksted) og (verksted), begge (merke) verksteder. Og begge verkstedet sier at dette ikke kan ha noen sammenheng, da dette er 2 forskjellige kretser og denne har canbus system og da er også muligheten for slike skader ikke mulig sier de. Og (verksted) sier også at tcu kan påføre noe feil med drivstofftilførsel, og da er det litt rart at det ikke er noe feil med partikkelfilter og dens følere. Ingen av disse verkstedene hadde hatt dette problem noen gang, så jeg mener da at det ikke har sammenheng.

Nemnda forstår disse uttalelsene slik at det ikke er noen sammenheng mellom skadene. Sikrede har fremlagt en del teorier om mulig årsakssammenheng, men disse er for vage («kan ha»/ «kan føre til») til at de kan sannsynliggjøre at foretakets sakkyndige uttalelser er feil.

I tingskadeforsikring er det videre lagt til grunn at flere enkeltstående skader som skyldes samme bakenforliggende årsak vil utgjøre ett «forsikringstilfelle» eller skadetilfelle, såfremt skadene har nær tidsmessig og stedlig sammenheng, og den første skaden eller skadeårsaken fører til at det er påregnelig at det oppstår flere skader. Disse kriteriene bygger på den eneste høyesterettsdommen vi har om antallet forsikringstilfeller for beregning av antallet egenandeler, Rt. 1974

s. 410 Sunvictor. De er dessuten uttrykkelig formulert i flere nemndsavgjørelser for landbasert forsikring i saker om antallet egenandeler, FinKN 2024-116, 2013-528, 2012-389 og 2011-589, se nærmere Bull og Wilhelmsen, Forsikringsrett, 2023 s. 280 flg.

De fremlagte uttalelsene gir imidlertid ikke grunnlag for å si at det foreligger en felles bakenforliggende årsak. Det spiller da ingen rolle om skadene rammer samme motor og skjer kort tid etter hverandre.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).